هشدار

افزایش مهاجرت در خراسان جنوبی

بیش از ۵۰ درصد روستاهای خراسان جنوبی در ده سال اخیر خالی از سکنه شده؛ آمار تکان‌دهنده‌ای که محمدصادق معتمدیان، استاندار این استان اعلام کرده و گفته این میزان مهاجرت درحالی صورت گرفته که امکانات زیرساختی و عمرانی در این روستاها فراهم شده و بیشترین اعتبارات را در مناطق روستایی هزینه کرده‌ایم.

کم‌آبی و خشکسالی و نبود اشتغال و بیکاری شاید مهم‌ترین دلایلی است که به مهاجرت روستاییان جنوب خراسان بزرگ که ۴۱ درصد جمعیت این استان را تشکیل می‌دهند، تداوم بخشیده است. مواردی که استاندار خراسان جنوبی هم به آنها اشاره می‌کند و در عین حال از تلاش نهادهای مختلف برای رفع آنها خبر می‌دهد. معتمدیان می‌گوید اشتغال روستایی از اولویت‌های دولت است و به دنبال تدوین سند توسعه روستایی بومی برای خراسان جنوبی هستیم. ورود دام سبک به استان با همکاری ستاد اجرایی فرمان امام خمینی(ره) طی دو سال و سرمایه‌گذاری برای پرورش دام و همچنین ایجاد هاب پرورش شتر از جمله برنامه‌هایی است که به گفته این مسؤول برای آنها برنامه‌ریزی شده و می‌تواند هزاران شغل در استان ایجاد کند و رونق اقتصادی با خودش بیاورد. فرش حوزه مهم دیگری است که استاندار خراسان جنوبی می‌گوید اگر به آن توجه شود و تسهیلات ارزان‌قیمت در اختیار بافندگان قرار گیرد، می‌تواند ظرفیت‌های اشتغال بسیار زیادی را در استان فراهم کند. ظاهرا کمیته امداد خراسان در این مورد گام‌های خوبی برداشته که معتمدیان به آن اشاره و تصریح می‌کند: اولین ماموریت در راستای بهبود و ساماندهی وضعیت فرش استان تدوین سند توسعه فرش است که لازم است سازمان برنامه و بودجه استان نیز در این زمینه نهایت همکاری را داشته باشد.

عکاس ماجراجو، باغستان هزارساله سنتی قزوین را به آتش کشید

تقریبا از اول مرداد اخبار آتش‌سوزی در جنگل‌ها به خروجی خبرگزاری‌ها راه یافت و برخی‌هایش هم به صفحات مجازی فعالان محیط‌زیست؛ اخباری که همچنان روی سایت‌های سراسری و محلی وجود دارد و حکایت از سوختن جنگل‌های بلوط دارد و با وجود تلاش‌ها برای اطفا، همچنان درختان وحشی مناطق صعب‌العبور را در کام می‌کشد و خاکستر می‌کند. اما بشنوید از یك حکایت عجیب؛ اندر باب سوختن باغستان هزار ساله سنتی قزوین. این باغستان امسال و تاکنون بارها طعمه آتش شده، اما بار آخر به گفته معاون عملیات سازمان آتش نشانی شهرداری قزوین، عامل حریق عکاس یکی از خبرگزاری‌ها و عکس بازی وی بوده. موسی خانی به تسنیم گفته این عکاس به نیت عکاسی از خسارات وارد شده به باغستان سوخته قزوین، به بخشی از باغستان مراجعه کرده و برای طبیعی‌تر جلوه دادن عکس‌ها اقدام به آتش افروزی در گوشه‌ای از باغستان می‌کند که متاسفانه باد آتش را در باغ گسترش می‌دهد و هفت هکتار را در کام می‌کشد.

مقابله با آتش در ارتفاعات زاگرس توسط نیروهای مردمی و آتش‌نشان‌های داوطلب

گزارش جام جم از اطفای حریق جنگل‌های زاگرس؛ کابوسی که هنوز ادامه دارد

آتشی که با بیل خاموش نمی‌شود!

شنیتی: در بحث اطفای حریق ارتفاعات، ما کمبود امکانات که چه عرض کنم، فقدان امکانات داریم. به جای آتشکوب‌های حرفه‌ای، اینجا از شاخ و برگ ساده درخت‌ها استفاده می‌شود از کوله‌پشتی‌های مخصوص که آب‌پاش دارند و بالگردهای آب‌پاش هم خبری نیست

مینا مولایی

ایران

هر سال قصه همین است، تابستان که از راه می‌رسد، هوا که گرم می‌شود، آتش سوزی جنگل‌های زاگرس می‌شود سرخط خبرها. خبری که گاه آن قدر تکرار می‌شود و تکراری که خیلی‌ها فراموش می‌کنند آتش یك جا و یك نقطه منتظر نمی‌ماند که وجب به وجب جلو می‌آید و به فاصله چند روز می‌شود معضل مشترك چند استان. درست مثل حالا که بیشتر از دو هفته از آتش سوزی جنگل‌های زاگرس می‌گذرد و شعله‌های سوزان آتش گاه سر از ارتفاعات ایلام درمی‌آورند و گاه سری به کهگیلویه و بویراحمد می‌زنند، گاهی به سمت فارس روانه می‌شوند و گاهی کرمانشاه را نشانه می‌کنند.

کابوس آتش حالا نگرانی مشترك هر ۱۱ استان زاگرس نشین است؛ کابوسی که محمود حجتی، وزیر جهاد کشاورزی قبل از شروع تابستان درباره اش هشدار داد و در جمع مدیران این ۱۱ استان کشورمان از دغدغه اش برای آتش سوزی جنگل‌ها و مراتع استان‌های زاگرس نشین گفت.

او همان موقع که هنوز جرقه آتش به تن هیچ بوته و درختی نیفتاده بود، هشدار داد به دلیل بارش‌های پربرکت امسال، جنگل‌ها و مراتع زاگرس در معرض آتش سوزی بیشتری هستند. این هشدار را اما خیلی‌ها جدی نگرفتند از مسؤولان استانی گرفته تا شخص رئیس سازمان حفاظت محیط زیست کشور. یعنی عیسی کلانتری که همان موقع در گفت‌وگو با یکی از خبرگزاری‌ها، آتش سوزی جنگل‌ها را مثل طغیان ملخ‌ها یك امر طبیعی دانست و گفت: «یکی از روش‌های اصلاح جنگل در قدیم آتش‌سوزی بوده است. اگر بخواهیم کشور را بسیج کنیم تا با هر آتش‌سوزی مقابله کنیم، باید حداقل سالانه یك میلیارد دلار برای آتش نشانی هزینه کنیم و معتقدم سرمایه‌گذاری در این زمینه توجیه اقتصادی ندارد!»

حالا به نظر می‌رسد وجود همین تفکر در بدنه سازمان محیط زیست باعث شده ناوگان اطفای حریق جنگل‌ها و مراتع کشور در طول دو هفته گذشته به بیل و آتشکوب دستی و سرشاخه درخت‌ها و گالن‌های آب محدود شود و بالگرد و هواپیماهای آبپاش و سیستم‌های ماهواره‌ای پایش و کنترل آتش در این مناطق یك رویای دور برای همه آنها باشد که در این مدت درگیر اطفای حریق بوده اند؛ همه نیروهایی که با اعزام به ارتفاعات صعب العبور زاگرس، با دست خالی به مبارزه با آتش رفته‌اند. گزارش امروز ما روایتی است از مهار آتشی که از سه شنبه گذشته به جان درختان و بوته‌های ارتفاعات کهمره سرخی، ارژن و کازرون افتاده است.

خودمان آتشکوب دستی می‌ساختیم

حمیدرضا محکمی از بچه‌های داوطلب آتش‌نشانی شیراز است که به‌عنوان نیرویی که از فردای آتش‌سوزی در منطقه حضور داشت به ما می‌گوید با توجه به گستردگی منطقه، نوع پوشش گیاهی و صعب العبور بودن منطقه و مخصوصا بارندگی‌های خوبی که در این مدت داشتیم، ارتفاع خار و خاشاك در بعضی نقاط به ۱/۵ متر هم می‌رسید که طعمه خوبی برای حریق بود. ما از روستای مسقان عملیات را شروع کردیم اما به‌خاطر این‌که یك رودخانه در نزدیکی روستا وجود داشت برای رسیدن به ارتفاعات باید از این رودخانه عبور می‌کردیم و با چند ساعت پیاده روی به محل آتش سوزی در ارتفاعات می‌رسیدیم که کار زمانبری بود و به همین دلیل از بالگردهای ارتش و هلال احمر برای امدادرسانی استفاده شد.

اولین مواجهه این نیروی داوطلب آتش‌نشان با آتش کهمره سرخی، مواجهه‌ای از داخل بالگرد بوده، اتفاقی که درباره‌اش می‌گوید: «دیدم که جاهای مختلفی روی ارتفاعات به‌صورت نقطه به نقطه دچار آتش سوزی شده اند و همین مساله باعث گستردگی آتش‌سوزی بود. ما برای مهار آتش دو روز در منطقه کنار نیروهای نهادهای دیگر و افراد بومی حضور داشتیم و با شاخ و برگ درختان سبز آتش را مهار می‌کردیم یعنی به‌عنوان آتشکوب از آنها استفاده می‌کردیم و خودمان آتشکوب دستی می‌ساختیم چون وسیله خاصی نداشتیم.» خاموش کردن آتش در جنگل‌ها در ارتفاعات، شاید برای آنها که بیرون گود نشسته‌اند کار ساده‌ای به نظر برسد، اما محکمی به ما می‌گوید که اصلا ساده نیست و توضیح می‌دهد: «در ارتفاعات هم گرمای خود هوا هست هم گرمای شعله‌های آتش و واقعا اطفای حریق کار سختی است، در حالی که خیلی‌ها فکر می‌کنند ما آن بالا به خط لوله‌کشی آب و... مجهز هستیم در حالی که هیچ کدام از این امکانات وجود ندارد و یکی از دلایل گستردگی آتش هم همین است.» شاید همین سختی کار است که باعث می‌شود او در پایان صحبت‌هایش به فرهنگ‌سازی بین مردم و گردشگران مناطق کوهستانی اشاره و تاکید کند که بطری‌های آب معدنی و نوشابه‌ای که در محیط رها می‌شوند، خیلی وقت‌ها مثل ذره بین عمل می‌کنند و جرقه یك آتش بزرگ را می‌زنند.

مهار آتش ارتفاعات کار سختی است

سهند معصومی، سراکیپ آتش‌نشانان داوطلب شیراز، یکی دیگر از نیروهایی است که در عملیات اطفای حریق بخشی از جنگل‌های زاگرس حضور داشته و در همین رابطه به ما می‌گوید: «میزان دسترسی به مناطق صعب‌العبور به شیب منطقه بستگی دارد، در ارتفاعات کهمره سرخی، به خاطر شیب زیاد و طولانی بودن مسیر ما با بالگرد مسیر را بالا رفتیم و در نزدیکی منطقه آتش پیاده شدیم، فکر می‌کنم صبح پنجشنبه بود که به منطقه رسیدیم و تا غروب هم درگیر اطفای حریق بودیم تا این‌که با نیروهای تازه نفس جایگزین شدیم.»

معصومی درباره تجربه مهار آتش هم می‌گوید: «مهار آتش در این مناطق اصلا کار راحتی نیست، اگر در ارتفاعات پایین‌تر باشد می‌شود با دسترسی به خودروهای عملیاتی با آب آن را مهار کرد و این نوع اطفا بهتر هم جواب می‌دهد، اما وقتی آتش در ارتفاعات بالاتر است، باید از بالگردهای آب‌پاش استفاده کرد یا با نیروی انسانی و به صورت دستی و پیاده آتش را مهار کرد.» سراکیپ آتش‌نشانان داوطلب شیراز در ادامه از حضور بچه‌های هلال احمر، ارتش و نیروهای بومی در منطقه می‌گوید و این‌که اولین تصویری که از آتش دیده، دود سیاهی بوده که فضا را پرکرده بود. دودی که ناشی از آتشی بوده که تکه تکه درختان منطقه را درگیر کرده بود. با این حال برای او هم مهار این آتش، به استفاده از آتش‌کوب‌های دستی خلاصه می‌شود.

مدیریت واحدی برای اطفای حریق نبود

ابراهیم رشیدی عضو کارگروه محیط زیست هیات کوهنوردی استان فارس به عنوان یکی دیگر از نیروهای درگیر در عملیات اطفای حریق زاگرس به ما می‌گوید: ما خودمان با کوهپیمایی به منطقه عملیاتی صعود کردیم و اگر می‌خواستیم منتظر بالگرد بمانیم مدت زمان بیشتری طول می‌کشید. وقتی هم که به منطقه رسیدیم بیل داشتیم، آتشکوب داشتیم اما متاسفانه کپسول HNE و AFG نداشتیم. این دو تا، کوله پشتی‌های مخصوصی هستند با ظرفیت ۲۰ لیتر آب که آب را با فشار روی آتش می‌پاشند. او با افسوس برای ما از مشاهده آتش می‌گوید از این‌که دیده نیروهای یکی از ارگان‌ها، دبه‌های ۲۰ لیتری آب را به‌سختی روی آتش خالی می‌کنند، در حالی که اگر به کپسول HNE مجهز بودند با حجم کمتری آب، آتش بیشتری را خاموش می‌کردند. گلایه بعدی او به مدیریت بحران در منطقه عملیاتی برمی‌گردد به این‌که در روز حادثه، بچه‌های فرمانداری، منابع طبیعی بخشداری ارتش آتش‌نشانی و... در منطقه حضور داشتند اما مدیریت واحدی بین شان برای اطفای حریق نبوده و همین مساله کار را سخت می‌کرده است.

کمبود امکانات نداریم، نبود امکانات داریم!

الهام شنیتی، مدرس کوهپیمایی و مسؤول کارگروه محیط زیست هیات کوهنوردی استان فارس هم یکی از نیروهای درگیر در اطفای حریق ارتفاعات کهمره سرخی بوده است، با او که تماس می‌گیریم می‌گوید: «من در اکثر اطفای حریق‌های ارتفاعات حضور دارم و شاید هیچ خانمی را سوار بالگرد نکنند اما چون من را می‌شناسند همیشه من را هم به منطقه می‌برند. این دفعه هم من با بالگرد ارتش به منطقه رفتم.»

شنیتی درباره عملیات اطفای حریق در ارتفاعات می‌گوید: «در مرحله اول ما به این توجه می‌کنیم که چه چیزی در حال سوختن است، اگر یك درخت در حال سوختن باشد، برای خودش نمی‌شود کاری کرد، اما از یك فاصله‌ای دورتر می‌توان دور آن آتش بُرزد که آتش به سایر نقاط سرایت نکند. اما اگر یك تنه درخت سوخته و آتش فروکش کرده باشد ما وارد عمل می‌شویم و مابقی آتش را با آتشکوب یا خاك یا سنگ اطفا می‌کنیم. البته یکی دیگر از کارهایی که معمولا برای مهار آتش انجام می‌شود این است که در ناحیه‌ای دور از آتش، یك تیم دیگر آتش بر ایجاد کنند و بین آتش و بقیه مواد قابل اشتعال فاصله بیندازند که موفقیت این موضوع به جهت باد بستگی دارد.»

شنیتی درباره امکانات مورد استفاده برای مهار آتش هم می‌گوید: «در بحث اطفای حریق ارتفاعات ما کمبود امکانات که چه عرض کنم، نبود امکانات داریم و واقعا دسترسی درحد حداقلی است. به جای آتشکوب‌های حرفه‌ای، اینجا از شاخ و برگ ساده درخت‌ها استفاده می‌شد، از کوله پشتی‌های مخصوص که آب پاش دارند هم خبری نبود، بالگردهای آب پاش هم که می‌توانند منطقه زیادی در خاموش کنند باز در منطقه نبودند.»

جای خالی ناوگان هوایی اطفای حریق جنگل‌ها

یادداشت

محمد درویش / فعال محیط زیست

در بحث آتش‌سوزی جنگل‌های زاگرس باید به این مساله توجه کنیم که هرچقدر پوشش گیاهی علفی یکساله جنگل‌ها بیشتر باشد، احتمال آسیب‌پذیری جنگل هم نسبت به رخداد آتش‌سوزی افزایش پیدا می‌کند، که خود این مساله ناشی از بارندگی‌های زیاد سال قبل است. در واقع جنگل‌های ما بیش از این‌که از ناحیه درخت‌ها دچار حریق بشوند و این حریق گسترش پیدا کند، از ناحیه علف‌های یك‌ساله‌ای که خشك شده و مثل انبار کاه عمل می‌کنند آسیب می‌بینند. در رابطه با این موضوع هم خود من در طول ۳۰ سال گذشته‌ای که در این حوزه فعالیت می‌کنم همیشه هشدار داده‌ام، مخصوصا با توجه به این‌که درحال حاضر حدود ۷ درصد از خاك کشورمان جنگل است و ما به‌شدت با کمبود پوشش جنگلی روبه‌رو هستیم. در این حالت، پرسشی که مطرح می‌شود این است که چرا سازمان‌های متولی منابع طبیعی و محیط‌زیست کشور با توجه به این‌که بخش بزرگی از این جنگل‌ها در مناطق کوهستانی و صعب‌العبور است، از قبل برای این موضوع چاره‌ای نمی‌اندیشند و یك یگان هوایی مخصوص اطفای حریق برای خودشان تعریف نکرده‌اند و در حریق‌هایی این چنینی، عملا اطفای حریق با شن‌کش، بیل و کپسول‌های چهارلیتری و به‌صورت دستی انجام می‌شود. یعنی ما باید نیروی انسانی را به دل جنگل‌های صعب‌العبور بفرستیم تا آتش خاموش شود. آن هم در حالی که در دنیا با وسیله‌ای تخصصی به نام کانادایر آتش ارتفاعات جنگلی را خاموش می‌کنند. قیمت این وسیله به نسبت خیلی از کارهایی که ما در این کشور انجام می‌دهیم زیاد نیست، ولی ما اقدامی برای تهیه آن نمی‌کنیم که فکر می‌کنم یك دلیلش کمبود بودجه‌ای است که به سازمان جنگل‌ها و مراتع و محیط‌زیست اختصاص داده می‌شود. سازمانی که کل بودجه‌اش ۳۰۰ میلیارد تومان است معلوم است که نمی‌تواند یگان اطفای حریق هوایی داشته باشد و تا موقعی که این مساله در سطح بالای دولت حل نشود ما همچنان همین مشکل را خواهیم داشت. با این حال امیدوارم با هشدارهای رسانه‌ای، دوستان به این فکر بیفتند که روش‌های جدیدتری را برای این قصه امتحان کنند. البته وقتی خود رئیس سازمان محیط‌زیست ما می‌آید می‌گوید اطفای حریق توجیه اقتصادی ندارد دیگر معلوم است که دل کسی هم در سازمان برنامه و بودجه به حال جنگل‌های در حال سوختن نمی‌سوزد!

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۴۴۹

جدول عادی

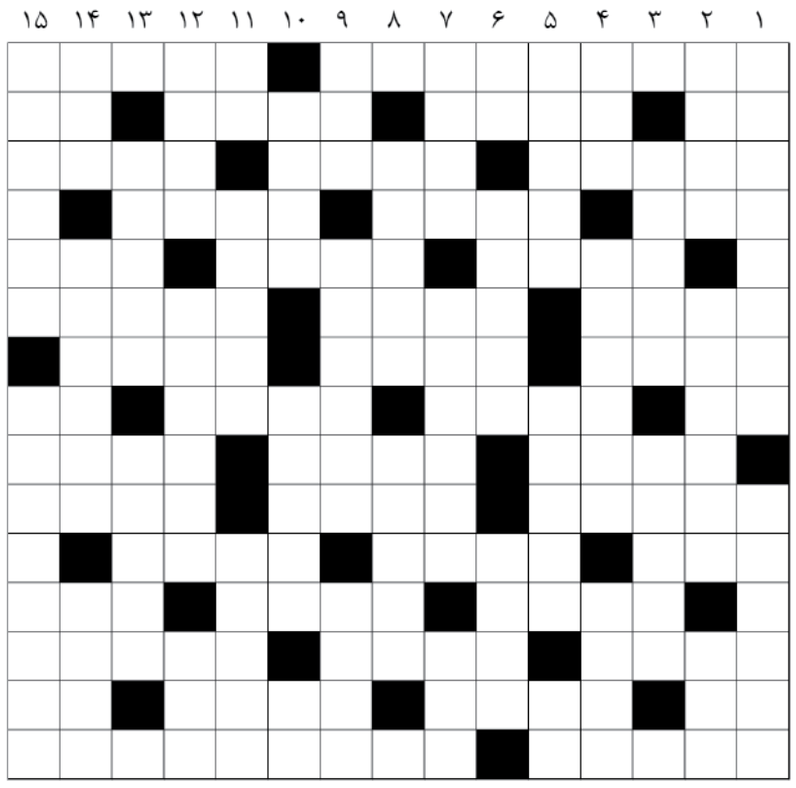

افقی: ۱) پرسابقه‌ترین برنامه ورزشی تلویزیون- کشور ۲) حرف دهن‌کجی- کوشا- واحد اندازه‌گیری شدت جریان الکتریکی- آقای آلمانی ۳) کارگروه- همسر حضرت ابراهیم(ع)- منکر وجود خدا ۴) آزاد- بخش هلالی انتهای ناخن - از موتورهای جست‌وجوگر اینترنتی ۵) بی‌بنیاد- مجسم کردن- مجرای اصلی عبور هوا در دستگاه تنفس ۶) مقابل گرفتن - دلتنگی - سرخ کردن ۷) پسر معاویه - رمان امیل زولا- یاری‌دهنده ۸) نام آذری- ویرایش- هجوم - حرف انتخاب ۹) سبز تیره- طلایی- در بیان علت به کار می‌رود ۱۰) حروف یکسان در آخر ابیات شعر- انجمن بین‌المللی حمل‌ونقل هوایی - مقابل رفتن ۱۱) شکلك- قوم حضرت موسی(ع)- خردمند ۱۲) نامی پسرانه- نایب‌السلطنه - رفیق مشهدی ۱۳) انعکاس صوت - جانوران رام نشده- زورگو ۱۴) قلب قرآن- توله‌سگ شکاری- شب زنده‌داری- دویدن ۱۵) زن نافرمان- مثنوی سروده عطار نیشابوری.

عمودی: ۱) از وب‌سایت‌های پربیننده مجازی- طرفداران معاویه در جنگ صفین ۲) ماده آرایشی مژه‌ها- فزونی- زنان عرب ۳) پیرو دین موسی(ع)- گفتاری ۴) انگشت ابهام- ارگانیك- شهر مارکوپولو ۵) هراس- تاج- صوت شگفتی ۶) حرف همراهی عرب- مصونیت از خطر- تاکنون ۷) لامپ‌های تزیینی به هم وصل شده- از تیم‌های باشگاهی فوتبال ایتالیا- دستور قاضی ۸) درجه به سوزی بنزین- رسانه شنیداری ۹) خزنده گزنده- شایستگی- شادی و سرزندگی ۱۰) لباس شنا- فراخوانده‌شده- دشمن باطل ۱۱) نقشه انگلیسی- استانی در شمال عراق- از پیامبران بنی‌اسرائیل ۱۲) میت- نگهبان راه- حرف نمی‌زند ۱۳) از جزایر ژاپن- تیراندازی ۱۴) اسب قهوه‌ای- منظومه حماسی ولتر درباره هنری چهارم- اهل رشت ۱۵) کرم روده انسان- دوراندیش.

جدول ویژه

افقی: ۱) شاعر ایرانی که گویند سندباد نامه را به شعر درآورد- چاهك کف حوض ۲) بیماری ریوی- سال ۳۶۵ روزه- ورزش مشت‌زنی- سیخونك ۳) قورباغه درختی- مقدور- وحشی و غیرمتمدن ۴) نقاب- پسران عرب- همراه آه ۵) جوش صورت- از بحور شعر- بسیار زیاد ۶) باران تند و شدید - نوعی نارنگی - به طور امانت ۷) آسمان- نوعی میمون- رمان مشهور امیل زولا ۸) حرف گزینش- دستوری- مایه عذاب- خمیدگی کاغذ ۹) بازدارنده - بینا- هرج و مرج ۱۰) پیشرو قافله زائران- خرگوش عرب- بارکش ۱۱) قوم مغول- چند وکیل- شهری در استان کرمان ۱۲) کمدین سیرك- چیره و مسلط- بت ۱۳) تکیه‌کلام درویش- بردگی- برانگیختن ۱۴) نشانه جمع مونث عربی- شعبه‌ای از نژاد سفید- خشنود- رب‌النوع خورشید ۱۵) یك دوم چهره- کنایه از صورت بسیار زیباست.

عمودی: ۱) مبتکر فن مناظره در ادب فارسی - خانواده بزرگی از گیاهان دولپه‌ای ۲) آب گوارا- دستگاه قدیمی نمایش فیلم- آینده ۳) پاورقی- سرمایه اولیه هر یك از شرکا ۴) برس چارپایان- ایالتی در آمریکا- طولانی‌ترین رود فرانسه ۵) مدفن ناصرخسرو- دلبر- چهره ۶) معاون هیتلر- از پرسنل کادر درمانی - جشن پاییزی فنلاندی‌ها ۷) حیله‌گر- سردار کارتاژ- استخوانی در پاچه گوسفند ۸) مجانی- خرید و فروش ارز ۹) دارای اخلاق و رفتار خشك- صاحب کتاب بنیاد انواع- بالنگ ۱۰) جلادهنده کفش- نوعی نان سنتی- سودای ناله ۱۱) نشانه اختصاری رجوع کنید- شهری در ترکیه- ضرورت ۱۲) طحال- پایتخت گینه استوایی- دریغ ۱۳) زاهد گوشه‌نشین- باتری پرکن ۱۴) قسمت جلوی تریلر- عضو مجلس سنا- زیرك ۱۵) از مرکبات- از صحابه پیامبر اسلام و از کاتبان وحی.

حل جدول عادی شماره ۵۴۴۸

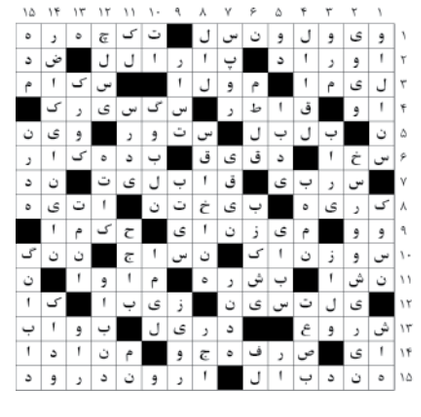
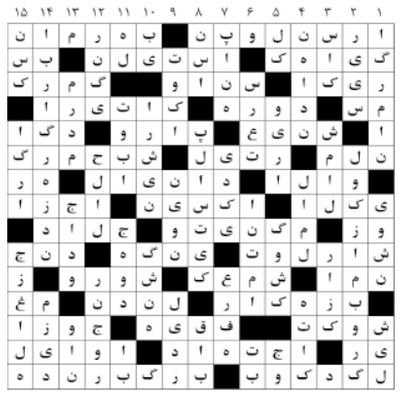
حل جدول ویژه شماره ۵۴۴۸